Lietas Nr. A420391413
Lietas arhīva Nr. AA43-0505-15/10

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā

2015.gada 2.martā

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesnese referente M.Osmane,
tiesneši V.Poķis un A.Šteinberga

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties u z /pers. B/ pieteikumu par pienākuma uzlikšanu Valsts organizēt dienesta pienākumu izpildes laiku atbilstoši normatīvajiem aktiem un uzskaitīt dienesta pienākumu izpildes laiku atbilstoši faktiski nostrādātajam laikam par laika periodu no 2012.gada 2.janvāra līdz 2012.gada 19.jūlijam, atzīt par prettiesisku /Iestādes nosaukums A/ rīcību, ieturot no pieteicēja atalgojuma Ls 16,60 laika periodā no 2012.gada februāra līdz 2012.gada oktobrim, un atlīdzināt mantiskos zaudējumus Ls 16,60 apmērā un morālo kaitējumu Ls 5000 apmērā, sakarā ar /pers. B/ apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2013.gada 28.novembra spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] /Iestādes nosaukums B/ priekšnieks, izskatot pieteicēja /pers. B/ 2013.gada 6.marta iesniegumu, ar 2013.gada 10.maija lēmumu Nr.178 (turpmāk – Lēmums), nekonstatējot prettiesisku iestādes faktisko rīcību, atteica atzīt pieteicēja tiesības uz morālā kaitējuma kompensāciju Ls 5000 apmērā un mantiskā zaudējuma Ls 39,19 apmērā atlīdzināšanu.

Lēmumā norādīts, ka konkrētajā gadījumā nav konstatējams pieteicēja tiesību vai ar likumu aizsargāto interešu prettiesisks aizskārums. /Iestādes nosaukums A/ir pārbaudījusi pieteicēja dienesta pienākumu izpildes (darba laika) uzskaiti par laika periodu no 2012.gada 2.janvāra līdz 2012.gada 19.jūlijam un secinājusi, ka minētā uzskaite veikta atbilstoši tiesību normām un faktiski nostrādātais darba laiks nepārsniedz tiesību normās noteikto summēto dienesta pienākumu izpildes laiku, līdz ar to nekādi pārkāpumi attiecībā par pieteicēja nodarbināšanu neatbilstoši normatīvo aktu prasībām nav konstatējami.

Ņemot vērā to, ka nav konstatēts pieteicēja tiesību vai ar likumu aizsargāto interešu prettiesisks aizskārums, nav vērtējams jautājums par morālā kaitējuma atlīdzinājuma piešķiršanu.

/Iestādes nosaukums B/ pievienojas /Iestādes nosaukums A/ 2013.gada 10.janvārī (atbilde Nr.20/16-1817) un 2012.gada 16.oktobrī (atbilde Nr.20/16-58637) sniegtajam viedoklim un neuzskata par lietderīgu atkārtoti izklāstīt argumentus, kāpēc pieteicēja prasījums par mantiskā zaudējuma atlīdzināšanu ir nepamatots.

[2] Administratīvajā rajona tiesā saņemts pieteicēja pieteikums par pienākuma uzlikšanu /Iestādes nosaukums A/ organizēt dienesta pienākumu izpildes laiku atbilstoši normatīvajiem aktiem un uzskaitīt dienesta pienākumu izpildes laiku atbilstoši faktiski nostrādātajam laikam par laika periodu no 2012.gada 2.janvāra līdz 2012.gada 19.jūlijam, atzīt par prettiesisku /Iestādes nosaukums A/ rīcību, ieturot no pieteicēja atalgojuma Ls 30,19 laika periodā no 2012.gada februāra līdz 2012.gada oktobrim, un atlīdzināt mantiskos zaudējumus Ls 16,60 apmērā un morālo kaitējumu Ls 5000 apmērā.

Pieteikumā pieteicējs norāda, ka /Iestādes nosaukums B/ vadība ignorē amatpersonas tiesības, jo vadās no /Iestādes nosaukums A/amatpersonas sniegtās objektīvajai patiesībai neatbilstošas informācijas. Pieteicējs uzskata, ka būtiski ir ierobežotas amatpersonas cilvēktiesības, proti, Latvijas Republikas Satversmes 107.pantā garantētās tiesības uz atpūtu. Līdz ar to pieteicējam nodarīts ne tikai mantiskais, bet arī personiskais un morālais kaitējums. Pieteicējam ir arī radītas fiziskas ciešanas, kas izpaužas kā stress un bezspēcība sistēmas priekšā.

Pieteicējs papildu paskaidrojumā precizē prasījumu attiecībā uz mantisko zaudējumu Ls 16,60 apmērā. Minētais zaudējums ir radies, jo pieteicējam amata pienākumu izpildei tika piešķirta mobilā telefona SIM karte (2012.gada 16.janvāra līgums Nr.49), bet tiek izmantots privātais mobilais telefons (ar piešķirto SIM karti) tikai dienesta vajadzībām. Ieturējumi no darba samaksas veikti bez darbinieka rakstveida piekrišanas, kas ir pretrunā Darba likuma 79.panta 1.punktam.

[3] Administratīvā rajona tiesa ar 2013.gada 28.novembra spriedumu noraidīja pieteicēja pieteikumu. Spriedums motivēts šādi.

[3.1] Iekšlietu ministrijas sistēmas iestāžu un Ieslodzījuma vietu pārvaldes amatpersonu ar speciālajām dienesta pakāpēm dienesta gaitas likuma (turpmāk – Dienesta gaitas likums) VII nodaļā ietvertās tiesību normas regulē dienesta pienākumu izpildes laika organizāciju iestādē. Dienesta gaitas likuma 26.pants noteic, ka amatpersonu dienesta pienākumu izpildes laiku organizē iestādes vadītājs (pirmā daļa) un, ņemot vērā dienesta pienākumu raksturu, iestādes vadītājs vai viņa pilnvarota amatpersona nosaka konkrētu dienesta pienākumu izpildes laika organizācijas veidu attiecīgajā struktūrvienībā vai atsevišķām amatpersonām.

No lietas materiāliem tiesa konstatē, ka ar /Iestādes nosaukums B/ 2009.gada 3.jūnija noteikumiem Nr.10 „Par dienesta pienākumu izpildes un darba laika organizācijas un uzskaites kārtību Valsts policijā" (turpmāk – Noteikumi Nr.10) (spēkā no 2009.gada 3.jūnija līdz 2012.gada 20.augustam) ir noteikta /Iestādes nosaukums B/ amatpersonu ar speciālajām dienesta pakāpēm dienesta pienākumu izpildes darba laika organizācijas un uzskaites kārtība. Tāpat, pamatojoties uz Dienesta gaitas likumu un šiem noteikumiem, ar /Iestādes nosaukums A/ priekšnieka 2009.gada 18.septembra pavēli Nr.25 „Par dienesta pienākumu izpildes laika organizēšanu" (turpmāk – Pavēle Nr.25) amatpersonām (pēc amata) ir noteikts konkrēts dienesta pienākumu izpildes laika organizācijas veids – summētais dienesta pienākumu izpildes laiks.

Strīdus periodā no 2012.gada 2.janvāra līdz 2012.gada 19.jūlijam pieteicējs kā /struktūrvienība/ nodaļas inspektors bija dienestā /Iestādes nosaukums A/. Tātad saskaņā ar Pavēles Nr.25 4.punktu pieteicējam bija noteikts summētais dienesta pienākumu izpildes laiks, kas atbilstoši Dienesta gaitas likuma 29.pantam nedrīkst pārsniegt normālā dienesta pienākumu izpildes laika stundu skaitu četru mēnešu uzskaites periodā (otrā daļa), bet nedēļas atpūtas laiks septiņu dienu periodā nedrīkst būt īsāks par 36 stundām pēc kārtas (trešā daļa).

Turklāt Dienesta gaitas likuma 29.pants paredz, ka, ņemot vērā dienesta nepieciešamību, ar iestādes vadītāja vai viņa pilnvarotas amatpersonas rīkojumu (pavēli) amatpersonu var iesaistīt dienesta pienākumu izpildē virs noteiktā dienesta pienākumu izpildes laika, nedēļas atpūtas dienās un likumā noteiktajās svētku dienās, kā arī nedēļas atpūtas laikā, nepārsniedzot 144 stundas četru mēnešu periodā (pirmā daļa). Ja amatpersonai noteikts summētais dienesta pienākumu izpildes laiks, šā panta pirmajā daļā minētā laika uzskaites periods ir četri kalendāra mēneši (otrā daļa). Savukārt Dienesta gaitas likuma 31.pants noteic iestādes pienākumu veikt dienesta pienākumu izpildes laika uzskaiti, aizpildot dienesta pienākumu izpildes laika uzskaites tabulas (otrā daļa).

[3.2] Dienesta gaitas likuma 3.panta otrā daļa noteic, ka uz amatpersonu neattiecas darba tiesiskās attiecības reglamentējošo normatīvo aktu normas, izņemot normas, kas nosaka termiņus, tajā skaitā noilguma termiņu, atšķirīgas attieksmes aizliegumu, darba samaksas izmaksas laiku, veidu un aprēķinu, atlīdzību gadījumos, kad darbinieks neveic darbu attaisnojošu iemeslu dēļ, ieturējumus no darba samaksas un to ierobežojumus, darbinieka civiltiesisko atbildību, laiku, kas dod tiesības uz ikgadējo apmaksāto atvaļinājumu, grūtniecības un dzemdību atvaļinājuma piešķiršanu, atvaļinājuma piešķiršanu bērna tēvam, adoptētājam vai citai personai un bērna kopšanas atvaļinājuma piešķiršanu, kā arī tiesības, kas pienākas grūtniecēm un sievietēm, kuras baro bērnu ar krūti, un sievietēm pēcdzemdību periodā līdz vienam gadam.

Līdz ar to nepamatots ir pieteicēja pārstāvja tiesas sēdē izteiktais viedoklis, ka uz amatpersonu, kas dien /Iestādes nosaukums B/, piemērojamas arī Darba likuma normas, kas regulē darba laika organizāciju. Dienesta gaitas likums un uz tā pamata izdotie iekšējie normatīvie akti (arī pavēles) noteic /Iestādes nosaukums B/ darba laika organizācijas kārtību, kas saistīti ar darba laika uzskati un dienesta pienākumu pildīšanu.

[3.3] No lietas materiāliem un lietas dalībnieku sniegtajiem paskaidrojumiem tiesa secina, ka lietā pamatā pastāv strīds par gadījumu (laika periodu) – no 2012.gada 12.jūlija plkst.8.00 līdz 2012.gada 13.jūlija plkst.13.00 (tā norādījis pieteicējs)

un 2012.gada 15.jūlijā no plkst.13.00 līdz plkst.20.00, kad, pēc pieteicēja vārdiem, viņš ticis nodarbināts (pildījis dienesta pienākumus), neievērojot tiesību normās noteikto darba laiku, neuzskaitot visu dienesta pienākumu izpildes laiku, kas veikts ārpus noteiktā darba grafika, un nepiešķirot tiesību aktos noteikto atpūtas laiku.

Pieteicējam saskaņā ar dienesta pienākumu izpildes (darba laika) grafiku, kas sastādīts 2012.gada 19.jūnijā, 12.jūlijā bija noteikta dežūrmaiņa (D1) no plkst.9.00 līdz plkst.21.00 un (D2) no plkst.21.00 līdz plkst.9.00 – jāstrādā 8 stundas; 13.jūlijā bija noteikts darbs no rīta (R) no plkst.8.00 līdz plkst.16.30 – jāstrādā 8 stundas; 15.jūlijā nebija paredzēts darbs (0 stundas).

Dienesta pienākumu izpildes (darba laika) grafikā, kas sastādīts 2012.gada 30.jūlijā, ir veiktas izmaiņas un attiecībā uz 2012.gada 12.jūliju ir norādīts, ka pieteicējam ir dežūrmaiņa D1 un D2 – jāstrādā 12 stundas, 13.jūlijā darbs no rīta (R) – jāstrādā 4 stundas, savukārt 2012.gada 15.jūlijā paredzēts darbs no rīta (R) – jāstrādā 6 stundas.

Dienesta pienākumu izpildes (darba laika) uzskaites tabulā, norādot faktiski nostrādāto laiku stundās par 2012.gada jūliju, tajā skaitā nakts laikā, konstatējams, ka 2012.gada 12.jūlijā pieteicējs nostrādājis 12 stundas, tajā skaitā 1 stundu nakts laikā, 2012.gada 13.jūlijā nostrādājis 4 stundas, tajā skaitā 1 stundu nakts laikā, 2012.gada 15.jūlijā – 6 stundas.

[3.4] Noteikumu Nr.10 8.punkts noteic, ka struktūrvienībās, kurās ir noteikts summētais dienesta pienākumu izpildes laiks, amatpersonu diennakts atpūtas laiks ir ne mazāk kā 12 stundas pēc kārtas un septiņu dienu periodā tas nedrīkst būt īsāks par 36 stundām pēc kārtas.

Nosakot pieteicējam 2012.gada 12.jūlijā dežūrmaiņu D1 un D2, dienesta pienākumu izpilde tiek plānota 24 stundas, bet uzskaitītas tiek 12 stundas. No iestādes sniegtajiem paskaidrojumiem izriet, ka ar /Struktūrvienības nosaukums/priekšnieka mutisku rīkojumu amatpersonai viss norādītais laiks dienesta pienākumu izpildes vietā nav jāpavada, bet ir „mājas dežūras" - diennakts dežūra, kas jāveic, atrodoties „mājas dežūrā" no plkst.16.30 līdz plkst.8.00, brīvdienās un svētku dienās - visu diennakti, un jāizbrauc uz notikumiem pēc rīkojuma (izsaukuma).

Minēto apstiprina arī /Iestādes nosaukums A/ /struktūrvienība/ nodaļas vecākais inspektors /pers. E/ savā 2013.gada 10.janvāra dienesta ziņojumā, norādot, ka darba dienās no plkst.16.30 līdz plkst.8.00, brīvdienās un svētku dienās - visu diennakti iecirkņa inspektori, veicot pienākumus diennakts dežūrās, atrodas mājās un izbrauc uz notikumiem pēc rīkojuma. Par minēto bija informēts arī pieteicējs, un atbilstoši viņa iesniegtajiem ziņojumiem par nostrādātajām darba stundām tās tika norādītas darba laika uzskaites tabelē. Sniedzot liecības tiesas sēdē, /pers. E/ paskaidroja, ka uz 20.datumu tiek sastādīts grafiks uz nākamo mēnesi un atbilstoši nostrādātajam darbinieks iesniedz atskaiti. Ja darbinieks veic pienākumus no plkst.22.00 līdz 6.00, tad viņš iesniedz atskaiti par nakts darbu vai, ja atskaite netiek iesniegta, tad darbs tiek uzskaitīts pēc Elektronisko notikumu žurnāla. Nākamā dienā vai pēc paša vēlēšanās tiek dots brīvs laiks, lai izlīdzinātu stundu skaitu; ja nav iespējams šajā mēnesī, tad četru mēnešu periodā. Atbildot uz jautājumu, vai iespējama situācija, ka nodežurē dienu, tad vakarā ir izsaukums un nākamajā dienā turpinās dežūra, atbildēja, ka tas nav iespējams, jo, ja inspektors būtu strādājis (izbraucis uz notikuma vietu), tas būtu redzams Elektronisko notikumu žurnāla izdrukā. Atbildot uz jautājumu par nepieciešamību strādāt 15.jūlijā, liecinieks norādīja, ka no iesniegtā grafika, kāds tas bija izveidots, var redzēt, ka izveidojās situācija, ka saslima vairāki darbinieki un radās dienesta nepieciešamība; tāpēc nodaļas priekšnieks izdeva šādu mutvārdu rīkojumu. Savukārt atrašanās darba vietā nenozīmē, ka tiek pildīti dienesta pienākumi.

[3.5] Tiesa, ņemot vērā tiesisko regulējumu un darba laika uzskaites kārtību /Iestādes nosaukums B/, secina, ka iestādei bija pienākums veikt pieteicēja darba laika uzskaiti, uzskaitot pieteicēja nostrādāto darba laiku dienas laikā un faktiski nostrādāto laiku dežūrmaiņas laikā pēc plkst.16.30, tai skaitā nakts laikā.

Atbilstoši Dienesta gaitas likuma 28.panta otrajai daļai un 29.panta otrajai daļai /Iestādes nosaukums B/ amatpersonas darba (dienesta pienākumu izpildes) laika uzskaite jāveic par četru mēnešu periodu, kura ietvaros tas nedrīkst pārsniegt normālā dienesta pienākumu izpildes laika stundu skaitu. Un tikai šajā periodā pārsniedzot noteikto stundu skaitu, iestādes pienākums būtu veikt virsstundu uzskaiti.

Pieteicējs norāda, ka ir strādājis virsstundas, kas netika atbilstoši uzskaitītas un apmaksātas.

Tiesa konstatē, ka konkrētajā gadījumā, piemērojot Dienesta gaitas likuma normas par darba laika organizācijas kārtību, nav konstatējams, ka kādā četru mēnešu periodā laika posmā no 2012.gada janvāra līdz jūlijam pieteicēja nostrādāto stundu skaits pārsniegtu normālo normālā dienesta pienākumu izpildes laiku (stundās) četru mēnešu uzskaites periodā. Uz šādu aprēķinu nav norādījis arī pieteicējs.

Tiesa secina, ka iestāde pareizi uzskaitījusi pieteicēja darba laiku.

[3.6] Tiesa konstatē, ka pieteicējs ir norādījis uz to, ka pats pēc savas iniciatīvas visu dežūras laiku atradies darba vietā un pēc dežūras turpinājis pildīt amata pienākumus, līdz ar to uzskata, ka viņš sistemātiski tiek iesaistīts dežūrās, neievērojot normatīvo aktu prasības, kā arī viņam bez viņa rakstiska iesnieguma bija jāpiešķir atpūtas laiks.

Tiesa jau iepriekš konstatēja, ka saskaņā ar Dienesta gaitas likuma 31.pantu dienesta pienākumu izpildes laika uzskaiti organizē iestādes vadītājs un amatpersonu dienesta pienākumu izpildes laiku uzskaita, aizpildot dienesta pienākumu izpildes laika uzskaites tabulas. Tātad tiesai jākonstatē, vai iestāde nav ievērojusi konkrētās tiesību normas prasības. No iepriekš minētajām tiesību normām izriet, ka darba laika uzskaitē tiek uzskaitīts amatpersonas faktiski nostrādātais laiks. Līdz ar to šajā gadījumā jānoskaidro, vai tieši iestādes rīcībā ir konstatējama iepriekš minētās tiesību normas prasību neievērošana – vai iestāde apzināti nav veikusi pieteicēja darba laika uzskaiti. Proti, jākonstatē, vai pieteicējs, piemēram, 2012.gada 12.jūlijā no plkst.16.30 līdz 2012.gada 13.jūlija plkst.8.00 (t.sk. D2 dežūrmaiņas laikā) ir veicis darbu (pildījis dienesta pienākumus) un attiecīgi turpinājis veikt dienesta pienākumus 2012.gada 13.jūlijā no plkst.8.00 līdz plkst.13.00.

No lietas materiāliem, ņemot vērā to, ka /darba vietas nosaukums/pastāvēja iespēja diennakts dežūras laikā no plkst.16.30 līdz plkst.8.00 atrasties mājās, izriet, ka pieteicējs no 2012.gada 12.jūlija plkst.23.00 līdz 2012.gada 13.jūlija plkst.1.00 bija izbraucis uz notikuma vietu. Minētās divas darba stundas kā nakts darbs uzskatīts pieteicēja darba laika uzskaites tabelē.

Tiesa, pamatojoties uz lietā esošajiem dokumentiem un tiesas sēdē uzklausītajiem paskaidrojumiem un liecinieka liecībām, secina, ka nav tiesiska pamata uzskatīt, ka iestāde apzināti ir izvairījusies no pieteicēja faktiski nostrādātā darba laika uzskaites dežūrmaiņu laikā. Kā izriet no paša pieteicēja teiktā, tad viņš pats pēc savas iniciatīvas atradies darba vietā dežūrmaiņas laikā, savukārt šāds apstāklis nevar būt par pamatu tam, lai iestāde šo laiku objektīvi atspoguļotu pieteicēja darba laika uzskaitē. Bez citu pierādījumu esības par to, ka pieteicējs veicis dienesta pienākumus no 2012.gada plkst.16.30 līdz 2012.gada 13.jūlija plkst.8.00, izņemot uzskaitīto darbu nakts laikā, nav iespējams izdarīt secinājumu, ka tieši iestāde ir veikusi darbības, lai neuzskaitītu pieteicēja faktiski nostrādātās stundas. Izejot no pretējā – iestādei, lai uzskaitītu faktiski nostrādātās stundas, ir jākonstatē, ka pieteicējs likumīgā kārtā veicis darbu, kad uzsācis un kad pabeidzis konkrēta dienesta pienākuma izpildi.

Savukārt, ja pats pieteicējs veic savus dienesta pienākumus ārpus noteiktā darba laika (grafika), tas nav atzīstams par iestādes izdarītu pārkāpumu darba laika uzskaites kārtībā. Tādējādi, ja iestāde (tās atbildīgā amatpersona) nav informēta par šādu pieteicēja rīcību, tad pieteicēja dienesta pienākumu pildīšana vai tikai atrāšanas darba vietā ārpus noteiktā darba laika (grafika) pati par sevi nevar radīt iestādei tiesisku pienākumu veikt darba laika uzskaiti vai atpūtas laika noteikšanu (piešķiršanu).

Tiesa nesaskata iestādes rīcībā pārkāpumus pieteicēja dienesta pienākumu izpildes laika uzskaitē un atpūtas laika noteikšanā.

[3.7] Tiesas ieskatā, nav izšķirošas nozīmes pieteicēja argumentam, ka viņš, uzsākot dienesta pienākumu izpildi /darba vietas nosaukums/, netika iepazīstināts ar Pavēli Nr.25. Kā var secināt no lietas apstākļiem, minētais apstāklis ilgu laiku (no 2012.gada janvāra līdz jūlijam) nav bijis par šķērsli, lai pieteicējs pildītu savus dienesta pienākumus atbilstoši katru mēnesi sastādītajiem darba laika grafikiem, uz kuriem ir pieteicēja paraksts par iepazīšanos.

[3.8] Par ieturējumiem no pieteicējam izmaksājamā atalgojuma laika posmā no 2012.gada februāra līdz septembrim - kopā Ls 16,60 par mobilā telefona sarunām tiesa konstatē turpmāk minēto.

2012.gada 16.janvārī starp pieteicēju un /darba vietas nosaukums/ (valdītājs) noslēgts līgums Nr.49, ar kuru valdītājs nodevis pieteicējam lietošanā bez atlīdzības mobilā telefona abonenta numuru (SIM karti) dienesta pienākumu izpildes nodrošināšanai ar nosacījumu, ka valdītājs apmaksā tikai abonēšanas maksu ar mobilo sarunu pakalpojuma limitu Ls 0. Savukārt pieteicējs saskaņā ar līguma 9.punktu sedz mobilo sarunu pakalpojumu summu, kas pārsniedz līgumā noteikto mobilo sarunu pakalpojuma apmaksas limitu, ieturot šo summu no pieteicēja atalgojuma. Līgumā atrunāta strīdus risināšanas kārtība.

Savukārt pieteicējs uzskata, ka minētājā līgumā nolīgtais – ieturējumi no pieteicējam izmaksātā atalgojuma, ar kuru sedz mobilo sarunu pakalpojumu izmaksas, ir ieturējumi Darba likuma 79.panta izpratnē.

[3.9] No Darba likuma 79.panta pirmās daļas tiesa secina, ka, lai darba devējs būtu tiesīgs ieturēt no darbinieka darba samaksas zaudējumu atlīdzību, jāpastāv šādiem obligātiem priekšnoteikumiem: 1) zaudējumu esība; 2) zaudējumu cēlonis ir darbinieka prettiesiska rīcība; 3) darbinieks rakstveidā ir piekritis ieturējumu veikšanai no darba samaksas.

Minētā tiesību norma vērsta uz tiesisko regulējumu, kas attiecas uz darbinieka civiltiesiskās atbildības pamatu un

apmēru (Darba likuma 86.pants). Proti, ja zaudējumi darba devējam nodarīti, darbiniekam bez attaisnojoša iemesla neveicot darbu vai arī to veicot nepienācīgi, vai citādas prettiesiskas, vainojamas rīcības dēļ ir nodarīts zaudējumus darba devējam. Tātad zaudējumi var tikt saistīti tikai ar veicamo darba pienākumu raksturu un sekām.

Savukārt pieteicēja ar līgumu uzņemtās saistības – lietot darba devēja mobilā telefona abonenta numuru un segt mobilo sarunu pakalpojuma izmaksas – nav saistītas ar Darba likuma 79. un 86.panta regulējumu (saistībā ar dienesta pienākumu izpildi).

Tiesa konstatē, ka Dienesta gaitas likuma normās nav noteikta kārtība amatpersonu nodrošināšanai ar nepieciešamajiem sakaru līdzekļiem dienesta pienākumu izpildei, bet Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likuma 32.pantā ir paredzēta sakaru izdevumu kompensācijas kārtība, proti, amatpersonai (darbiniekam), kurai amata (dienesta, darba) pienākumu izpildei tiek piešķirts mobilais tālrunis, valsts vai pašvaldības institūcijas noteiktajā apmērā kompensē sakaru izdevumus (..) (pirmā daļa).

No minētā būtu secināms, ka pieteicējs, parakstot iepriekš minēto līgumu, ir iepazinies ar iestādē noteikto kārtību un apmēriem un rakstveidā piekritis šādai izdevumu kompensācijas kārtībai par mobilā tālruņa sarunu izmaksām. Līdz ar to nepamatota ir pieteicēja atsaukšanas uz Darba likuma normām, kas neregulē šādu izdevumu kompensācijas un vienošanos noslēgšanu. Tomēr šīs lietas ietvaros nav izvērtējama iestādes noteiktā kārtība un limiti sakaru izdevumu kompensēšanai amatpersonai, kas tai radušies, pildot dienesta pienākumus. Pieteicējam ir jāņem vērā iestādes noteiktajā kārtībā (ja tāda pastāv) noteiktie sarunu samaksu limiti un citi ierobežojumi (ja tādi ir noteikti atbilstoši amatpersonas dienesta pakāpei).

[3.10] Izskatot pieteicēja prasījumu par atlīdzinājumu, ņemams vērā, ka šajā lietā nav konstatēts, ka iestādes darbības, veicot darba laika uzskaiti un ieturot no pieteicēja atalgojuma Ls 16,60 par sakaru izmaksām, būtu atzīstamas par prettiesiskām. Līdz ar to atbilstoši Administratīvā procesa likuma 92.pantam un Valsts pārvaldes iestāžu nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas likuma 4.pantam nepastāv tiesisks pamats atlīdzinājuma noteikšanai un pieteikums šajā daļā arī ir noraidāms.

[4] Par Administratīvās rajona tiesas 2013.gada 28.novembra spriedumu pieteicējs iesniedza apelācijas sūdzību.
Apelācijas sūdzībā norādīts, ka Noteikumu Nr.10 1.pielikumā /Iestādes nosaukums B/ priekšnieks nav pilnvarojis /darba vietas nosaukums/noteikt konkrētu dienesta pienākumu izpildes laika organizācijas veidu attiecīgajā struktūrvienībā vai atsevišķām amatpersonām. Turklāt ar /Iestādes nosaukums B/ 2009.gada 23.oktobra noteikumiem Nr.3 (acīmredzot domāts – Nr.23) ir atcelts Noteikumu Nr.10 1.pielikums. Atbildētājs nav iesniedzis tiesā Noteikumu Nr.10 3.pielikumā norādīto ziņojumu (par pieteicēja nostrādātajām virsstundām).
Pieteicējs nav parakstījies par veiktajām izmaiņām dienesta pienākumu izpildes grafikā (2012.gada jūlijā). Tiesa nav vērtējusi pieteicēja paskaidrojumu par dienesta pienākumu izpildes laiku, kas nav uzskaitīts dienesta pienākumu izpildes (darba laika) uzskaites tabelē. Turklāt nevienā normatīvajā aktā nav definēts jēdziens „mājas dežūra".

[5] Atbildētājs rakstveida paskaidrojumos norāda, ka apelācijas sūdzību neatzīst, pamatojoties uz Lēmumā minēto un lietā sniegtajiem paskaidrojumiem. Atbildētājs piekrīt pirmās instances tiesas sprieduma motivācijai un argumentācijai.

[6] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 304.panta pirmo daļu lieta tiek izskatīta rakstveida procesā.

Motīvu daļa

[7] Pārbaudījusi lietas materiālus un izvērtējusi lietā esošos pierādījumus to kopsakarā, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka apelācijas sūdzība nav pamatota un pieteikums ir noraidāms.

[8] Administratīvā procesa likuma 307.panta ceturtā daļa noteic, ja apelācijas instances tiesa, izskatot lietu, atzīst, ka zemākās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, tā sprieduma motīvu daļā var norādīt, ka pievienojas zemākās instances tiesas sprieduma motivācijai. Šādā gadījumā šā likuma 251.panta piektajā daļā noteiktos apsvērumus sprieduma motīvu daļā var nenorādīt.
Iepazinusies ar pirmās instances tiesas sprieduma pamatojumu un apelācijas sūdzības argumentiem, apgabaltiesa atzīst, ka pirmās instances tiesas spriedums ir tiesisks, tā pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams. Pirmās instances tiesa rūpīgi un vispusīgi ir noskaidrojusi visus lietā būtiskos apstākļus un pareizi tos juridiski novērtējusi. Tāpēc atbilstoši iepriekš minētajai tiesību normai apgabaltiesa pievienojas pirmās instances tiesas sprieduma motivācijai, izvērstāku argumentāciju nesniedzot.

[9] Papildus Administratīvā apgabaltiesa norāda turpmāk minēto.
[9.1] No apelācijas sūdzības izriet, ka, pieteicēja ieskatā, /Iestādes nosaukums B/ priekšnieks nav pilnvarojis /darba vietas nosaukums/ noteikt konkrētu dienesta pienākumu izpildes laika organizācijas veidu attiecīgajā struktūrvienībā vai atsevišķām amatpersonām.
Noteikumu Nr.10 1.pielikumā uzskaitītas /Iestādes nosaukums B/ finansiāli pastāvīgo struktūrvienību saraksts, kura 6.punktā norādīta arī /darba vietas 1 nosaukums/.
/darba vietas nosaukums/ priekšnieks majors /pers. I/ 2009.gada 18.septembrī izdeva Pavēli Nr.25, kura 4.punktā noteica summēto dienesta pienākumu izpildes laiku cita starp arī /darba vietas nosaukums/priekšniekam un amatpersonām, kas ieņem amatus /strukturvīēnība A/ un /struktūrvienība B/ nodaļā.
Lai realizētu reģionālo reformu /Iestādes nosaukums B/, no 2009.gada 1.septembra darbu uzsāka /Iestādes nosaukums A/, kurā cita starpā tika iekļauta arī /darba vietas 1 nosaukums/(*www.vp.gov.lv/faili/sadalas/publiskais_parskats__2009.doc*). Minētās reformas ietvaros attiecīgi /Iestādes nosaukums/kļuva par /Iestādes nosaukums A/, attiecīgi /Iestādes nosaukums A/priekšnieks kā /Iestādes nosaukums B/ finansiāli patstāvīgās struktūrvienības priekšnieks varēja izdot pavēli, ar kuru nosaka attiecīgajā struktūrvienībā vai atsevišķām amatpersonām summēto dienesta pienākuma izpildes laiku vai darbiniekiem summēto darba laiku.
To, ka pēc reģionālo reformu veikšanas /Iestādes nosaukums B/ tieši reģiona pārvaldes priekšnieks ir pilnvarots izdot pavēles par summēto dienesta pienākumu izpildes laiku vai

darbinieku summēto darba laiku, netieši arī apliecina /Iestādes nosaukums B/ priekšnieka 2009.gada 23.oktobrī izdotie noteikumi Nr.23, ar kuriem ir izdarīti šādi grozījumi Noteikumos Nr.10: 1) 5.punktā svītrotas iekavas, skaitlis un vārds „(1.pielikums)"; 2) svītrots 1.pielikums.
Ņemot vērā minēto, apgabaltiesas ieskatā, nav pamatots pieteicēja arguments, ka /Iestādes nosaukums A/priekšnieks nebija pilnvarots izdot Pavēli Nr.25.
[9.2] Pieteicējs uzskata, ka, lai iestādei veiktu ieturējumu no viņa darba samaksas par mobilā telefona sarunām, viņam bija jāsniedz rakstveida piekrišana (Darba likuma 79.pants).
No Dienesta gaitas likuma 3.panta otrās daļas izriet, ka uz amatpersonu neattiecas darba tiesiskās attiecības reglamentējošo normatīvo aktu normas, izņemot normas, kas nosaka (..) ieturējumus no darba samaksas un to ierobežojumus (..). Tādējādi uz ieturējumiem no darba samaksas ir attiecināmas Darba likums.
Darba likuma 79.panta (ieturējumi, lai atlīdzinātu darba devējam radušos zaudējumus) pirmā daļa noteic, ka darba devējam ir tiesības ieturēt no darbiniekam izmaksājamās darba samaksas to zaudējumu atlīdzību, kas viņam radušies darbinieka prettiesiskas, vainojamas rīcības dēļ. Šāda ieturējuma izdarīšanai nepieciešama darbinieka rakstveida piekrišana.
Administratīvās apgabaltiesas ieskatā, pieteicējs šādu rakstveida piekrišanu ir devis, parakstot 2012.gada 16.janvāra līgumu Nr.49, kura 10.punkts noteic, ka valdītājs ietur no Nodarbinātā atlīdzības (atalgojuma) summu, kas mobilo sakaru operatora rēķinā pārsniedz šī līguma 3.punktā noteikto mobilo sarunu pakalpojuma apmaksas limitu (..). Līdz ar to uzskatāms, ka pieteicējs ir devis rakstveida piekrišanu ieturējumu par mobilā telefona sarunām veikšanai no darba samaksas.

[10] Tā kā apelācijas sūdzība tiek iesniegta par pirmās instances tiesas spriedumu un tajā ietverami argumenti pret to, apgabaltiesai ir pienākums atbildēt uz apelācijas sūdzības būtiskajiem argumentiem, tātad sniegt papildu argumentāciju. Taču, kā atzīts Augstākās tiesas judikatūrā, tiesai nav pienākums detalizēti atrunāt jebkuru argumentu. Tiesai ir atļauts izvērtēt argumentus, kurus tā uzskata par nozīmīgiem no tiesību viedokļa (*sk., piemēram, 2010.gada 11.marta sprieduma lietā Nr.SKA-66/2010 14.punktu; 2012.gada 21.februāra rīcības sēdes lēmuma lietā Nr.SKA-186/2012 10.punktu*).
No apelācijas sūdzības argumentiem izriet, ka pieteicējs nepiekrīt tiesas veiktajam lietas apstākļu vērtējumam un izdarītajiem secinājumiem lietā, jo uzskata, ka iestāde nav pienācīgi uzskaitījusi viņa darba laiku un nepamatoti veikusi ieturējumus no darba samaksas par mobilā telefona sarunām. Apgabaltiesa ir atzinusi pirmās instances tiesas izdarītos secinājumus par pamatotiem un tās spriedumā ietverto argumentāciju par pareizu un pilnībā pietiekamu. Ievērojot minēto, apgabaltiesa noraida kā nepamatotus pieteicējas argumentus, ka pirmās instances tiesa nepareizi noskaidrojusi lietas apstākļus un izdarījusi nepareizus secinājumus.
Citi, lietas izspriešanai būtiski argumenti, kurus jau nav novērtējusi pirmās instances tiesa, apelācijas sūdzībā nav norādīti. Savukārt tas, ka pieteicēja nepiekrīt tiesas veiktajai lietas apstākļu un pierādījumu analīzei, un secinājumiem par tiem, nenozīmē, ka tiesas spriedums nav tiesisks un pamatots.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 304.panta pirmo daļu, 307. un 309.pantu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda

Noraidīt /pers. B/ pieteikumu par pienākuma uzlikšanu /Iestādes nosaukums A/organizēt dienesta pienākumu izpildes laiku atbilstoši normatīvajiem aktiem un uzskaitīt dienesta pienākumu izpildes laiku atbilstoši faktiski nostrādātajam laikam par laika periodu no 2012.gada 2.janvāra līdz 2012.gada 19.jūlijam, atzīt par prettiesisku /Iestādes nosaukums A/rīcību, ieturot no pieteicēja atalgojuma Ls 16,60 laika periodā no 2012.gada februāra līdz 2012.gada oktobrim, un atlīdzināt mantiskos zaudējumus Ls 16,60 apmērā un morālo kaitējumu Ls 5000 apmērā.
Spriedumu var pārsūdzēt Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamentā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot kasācijas sūdzību Administratīvajā apgabaltiesā.

M.Osmane

Tiesnese referente

V.Poķis

Tiesneši

A.Šteinberga